

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Фінансовий та страховий менеджмент»

на тему: **«Управління залученими ресурсами фінансової установи»**

Виконавець:

студент 6 курсу

фінансово-економічного факультету

Келембет Іван Сергійович

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент, приватний-професор

(науковий ступінь, вчене звання)

Аругюнян Світлана Сергіївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Специфіка діяльності комерційного банку полягає в тому, що переважна частина його ресурсів формується за рахунок позичкових коштів. При цьому важливу роль у структурі залучених коштів банківської установи відіграють депозити.

Ресурсна база комерційних банків є досить різноманітною за складом і характером. Капітал банку, строкові депозити і кредити, отримані від інших банків, є стабільними і керованими ресурсами, які дають змогу розміщувати їх у найбільш прибуткові строкові активи. Депозити до запитання юридичних та фізичних осіб, кошти до запитання інших банків і ті, що перебувають у розпорядженні іншого банку, є некерованими і нестабільними, вони сформовані залишками коштів на поточних, розподільчих рахунках клієнтів, на кореспондентських рахунках “лоро” і в сукупності формують поточні пасиви банків. Використання поточних пасивів для розміщення у строкові (у тому числі і довгострокові) активи залежить від їх структури – від того, яку їх частину складає стабільна, умовно-постійна складова, а яка є змінною, що варіює в певному діапазоні як випадкова величина. Комплексні теоретичні розробки, що обґрунтовують побудову механізму управління поточними пасивами та дозволяють здійснювати ефективне управління ними, практично відсутні. Увага науковців, в основному, зосереджується на загальних питаннях управління ресурсами, зокрема, управлінні ними для досягнення фінансової стійкості та забезпечення ліквідності банку. Проте ефективне управління поточними пасивами з одночасним рішенням задачі мінімізації ризику по виконанню зобов'язань банку перед клієнтами-вкладниками (як юридичними, так і фізичними особами) вимагає знання закономірностей формування варійованої складової поточних пасивів та визначення впливу факторів, що забезпечують її сталість.

Необхідність управління формуванням поточних пасивів та їх прогнозування з урахуванням значення для фінансування активних операцій зумовлює

загальну актуальність дослідження.

У наукових колах України дослідженню окремих питань формування банківських ресурсів та управління ними присвячені **праці** О.В. Васюренка, А.П. Вожжова, О.В. Дзюблюка, О.Д. Заруби, Б.С. Івасіва, А.М. Мороза, Л.О. Примостки, М.І. Савлука, І.В. Сало. Серед російських вчених варто виділити роботи В.І. Колесникова, Л.П. Кроливецької, О.І. Лаврушина, Г.С. Панової, В.М. Усоскіна та інших. Належне місце в розробці цієї проблеми займають праці західних вчених: Г. Айленберга, Мак Нотон Діани, П. Роуза, Дж. Сінкі, Тімоті У. Коха, Д.П.Уайтинга та інших. Теоретичні, методичні, економіко-організаційні питання управління ресурсами банку стали провідними темами досліджень відомих зарубіжних економістів, серед яких Н. Бакстер, У. Бреддік, П. Роуз, Дж. Сінкі та інші.

Таким чином, **мета** дипломної роботи полягає у дослідженні проблем залучення і управління фінансовими ресурсами фінансової установи на прикладі ПАТ «ОТР БАНК».

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі **завдання**:

- 1) дослідити поняття, сутність та значення залучених ресурсів фінансової установи;
- 2) розглянути показники ефективності використання залучених ресурсів фінансовою установою та їх розрахунок;
- 3) проаналізувати систему управління залученими ресурсами фінансової установи;
- 4) надати загальну характеристику ПАТ «ОТР БАНК»;
- 5) проаналізувати депозитні програми та способи акумуляції грошових коштів у ПАТ «ОТР БАНК»
- 6) з'ясувати особливості управління залученими коштами в ПАТ «ОТР БАНК»;
- 7) визначити загальні напрями покращення системи управління залученими коштами фінансових установ;
- 8) обґрунтувати можливість удосконалення системи залучення

фінансових ресурсів ПАТ «ОТР БАНК».

Об'єктом дослідження в роботі є процес управління залученими ресурсами фінансових установ.

Предметом дослідження в роботі виступають теоретичні засади, методичні підходи та прикладні аспекти управління залученими фінансовими ресурсами банку.

Методи дослідження. В процесі дослідження використано методи: порівняння - при розкритті суті і значення фінансової стійкості; економіко-статистичний та аналітичного групування – для комплексної оцінки ПАТ «ОТР БАНК»; групування – для узагальнення системи показників, які характеризують фінансову стійкість фінансової установи; опису та аналогії, індукції та дедукції – для дослідження особливостей управління фінансовою стійкістю в ПАТ «ОТР БАНК», визначення недоліків та пошуку шляхів їх врегулювання. Для побудови таблиць, графіків, застосовувалися сучасні комп'ютерні технології та пакет прикладних програм Microsoft Word, Microsoft Excel.

Інформаційною базою дослідження є нормативно-правові акти різних рівнів; офіційні документи та методичні матеріали Міністерства фінансів України та Державної фіскальної служби, а також Національного банку України; монографії та інша наукова література; статті у періодичних виданнях із питань управління фінансовою стійкістю; довідково-інформаційні видання; облікові та статистичні дані суб'єкта дослідження, фінансова звітність фінансової установи.

Структура роботи. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, які об'єднують дев'ять підрозділів, висновків, списку використаної літератури і додатків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні засади управління залученими ресурсами фінансової установи»** розглянуто теоретичні підходи до визначення поняття та сутності залучених ресурсів фінансових установ та необхідність їх оцінювання. Надана класифікація факторів, що впливають на обсяг залучення грошових коштів фінансовими установами та методів їх оцінювання. Охарактеризований механізм системи ефективного управління залученими ресурсами фінансової установи та надана методика розрахунку відповідних показників.

Визначено, що ефективна депозитна політика фінансової установи - одна з головних умов успішної та стабільної роботи фінансової установи в ринкових умовах. Володіючи чіткою й та економічно обґрунтованою програмою по залученню фінансових ресурсів, фінансова установа має переваги перед іншими фінансовими установами такого ж профілю при залученні тимчасово вільних коштів населення, об'ємі видачі кредитів і підборі кваліфікованих кадрів.

Також у першому розділі розглянуті показники, які характеризують ефективність менеджменту залучених ресурсів фінансової установи та їх розрахунок, які були використані у другому розділі для проведення аналізу та оцінки фінансового стану ПАТ «ОТР БАНК».

У другому розділі **«Аналіз депозитного портфеля ПАТ «ОТР БАНК»** була надана загальна характеристика банку та проаналізовано структуру його депозитного портфеля.

За результатами проведеного аналізу, можна зробити висновок, що управлінню залученими ресурсами в ПАТ «ОТР БАНК» приділяється в цілому достатня увага. Свідченням цього є постійне зростання показника залучених коштів, особливо великої частки депозитів юридичних осіб, що говорить про довіру до банку з боку підприємців. Але варто зазначити, що сам асортимент депозитних послуг та програм є недостатньо диверсифікованим, особливо, якщо ми бачимо зарубіжний банківський досвід.

У третьому розділі **«Удосконалення системи управління залученими**

ресурсами фінансових установ в Україні» запропоновані заходи щодо зміцнення та підвищення ефективності управління залученими фінансовими ресурсам ПАТ «ОТР БАНК» та зростання їх об'ємів. Для забезпечення стабільності акумуляції грошових коштів комерційного банку досить важливим є узгодження управлінських рішень та досягнення певних пропорцій між усіма складовими компонентами механізму управління депозитами банківської установи. Все це позитивно вплине на рівень прибутковості, зниження ризиків, контроль та підтримання ліквідності й платоспроможності на достатньому рівні, що призведе до досягнення цілей банку та підвищення його конкурентної позиції на банківському ринку.

ВИСНОВКИ

На підставі проведеного дослідження можна зробити наступні висновки.

1. Ресурси комерційного банку – це сукупність грошових коштів, які знаходяться у його розпорядженні та використовуються ним для реалізації активних операцій. Операції, що допомагають комерційним банкам формувати свої ресурси, мають назву пасивних.

2. Аналіз та оцінка ефективності управління залученими ресурсами комерційних банків є рушійною силою в розвитку банківської системи, а отже – всієї економіки України. В цьому контексті стабільними слід вважати лише банки, що відповідають характеристикам надійного та ефективно працюючого банку, причому базові показники, що характеризують обсяги залучення ресурсів банку, є стабільно зростаючими.

3 Одним з основних завдань банківського менеджменту у сфері управління зобов'язаннями банку є акумуляція достатнього обсягу грошових коштів з якнайменшими витратами для фінансування тих активних операцій, які банк має намір впроваджувати. Отже, протягом процесу формування ресурсної бази менеджменту фінансової установи необхідно враховувати два основні параметри управління — обсяг залучених коштів та їх вартість. Цей процес реалізується шляхом проведення депозитних операцій та депозитної політики.

Управління фінансовими ресурсами банківської установи – це складний і багатогранний процес, сутність якого полягає в пошуку та реалізації на практиці найефективніших рішень з формування, розподілу і використання фінансових ресурсів.

4. Публічне акціонерне товариство ОТР БАНК є правонаступником комерційного інноваційного банку АКБ «Райффайзенбанк Україна», заснованого 2 березня 1998 року. Банк являється юридичною особою у формі публічного акціонерного товариства згідно з чинним законодавством України та має цей статус з дати його реєстрації в Єдиному Державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців. На кінець 2017 року році ОТР БАНК отримав прибуток у загальній сумі у 1 021 365 тис. гривень [50]. При цьому варто зазначити, що тенденція до зростання прибутків буде збільшуватися, оскільки станом на 2016 рік чистий прибуток за рік складав 954 124 тис. грн., а протягом періоду банківської кризи 2014 року ОТР БАНК зазнав збитку у розмірі 2 847 715 тис. грн.

5. у 2017 році банк як і раніше мав безпрецедентно високий рівень зовнішньої підтримки свого основного акціонера — ОТР BANK Plc — міжнародної фінансової групи, яка, у свою чергу, в 2017 році продемонструвала позитивну динаміку розвитку і наростила свою присутність на території Східної Європи.

6. У 2017 році банк повернувся до прибуткової діяльності після збитків, отриманих у після кризовий період. Прибуток банку за 2016 рік склав 914 668 тис.грн. грн., а за 2017 рік – 1 069 067 тис.грн. Проте за результатами 2015 року банк отримав значні збитки (у розмірі 2 848 393 тис. грн.) ,що пов'язано з нестабільною економічною та політичною ситуацією в Україні. У 2016 році банк проводив збалансовану фінансову політику і утримував значну частку на українському банківському ринку.

ПАТ «ОТР БАНК» займає 13 місце на ринку банків України за наданими кредитами з часткою 2,8% .Даний показник є відносно високим, проте банк

займає одне з останніх місць за обсягом наданих кредитів серед банків першої групи.

б. Аналіз структури депозитів до запитання свідчить про те, що основну частку становлять залишки на поточних рахунках клієнтів — юридичних осіб. Їх питома вага у структурі депозитів до запитання в 2015р. становила 49 %, а в 2016 р. зросла до 56 %, тобто збільшилась на 7 процентних пунктів, але в 2017 знову дорівнювала 49 % або 9 600 000 тис.грн. Не дивлячись на це, можна сказати, що такий високий відсоток наявності коштів юридичних осіб, пов'язаний з активним залученням нових клієнтів до банку, що є свідченням значної роботи банківських менеджерів та правильно продуманої маркетингової стратегії.

АНОТАЦІЯ

Келембет І.С., «Управління залученими ресурсами фінансової установи»
кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за магістерською програмою «Фінансовий та страховий менеджмент»
Одеський національний економічний університет, м. Одеса, 2018 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процес управління залученими ресурсами фінансових установ.

У роботі розглянуто теоретичні аспекти управління залученими ресурсами фінансових установ. Проведено дослідження особливостей діяльності ПАТ «ОТР БАНК» у банківському секторі фінансового ринка України. Надані рекомендації щодо диверсифікації можливостей управління залученими ресурсами ПАТ «ОТР БАНК».

Ключові слова: управління, фінансові ресурси, депозитний портфель, кредитний портфель, депозитна політика, депозитна програма, депозитна база

ANNOTATION

Kelembet Ivan, «Management of raised funds of financial institutions»
qualification work for obtaining an educational master's degree
072 «Finance, bankkind and insurance»
master's program in «Financial and insurance management»
Odesa national economic university, Odesa, 2018

Master's qualification work consists of three sections. The object of research – the process of raised funds management of financial institutions.

Diploma thesis deals with the theoretical basis of raised funds management of financial institutions. The research of features of PJSC «OTR BANK» in the banking sector of financial market in Ukraine. Provided recommendations about opportunities diversification of raised funds management at «OTR BANK»

Key words: management, financial resources, deposit portfolio, credit portfolio, deposit politics, deposit program, deposit base